

SAMMEN AD NYE VEJE

PLAN FOR VIDEREUDVIKLINGEN AF INDSATSER TIL BORGERE MED
PSYKOSOCIALE PROBLEMSTILLINGER I RUDERSDAL KOMMUNE

RUDERSDAL
KOMMUNE

SAMMEN AD NYE VEJE

PLAN FOR VIDEREUDVIKLINGEN AF INDSATSER TIL BORGERE MED
PSYKOSOCIALE PROBLEMSTILLINGER I RUDERSDAL KOMMUNE

Indhold

Indledning	4
Forord	4
Baggrund	4
Det faglige fundament	5
Forståelse af psykiske vanskeligheder	5
Recovery og psykosocial rehabilitering	6
Samskabelse	6
Indsatsområder	8
Sammen ad nye veje mod fællesskaber	8
Sammen ad nye veje mod frivillighed	8
Sammen ad nye veje mod beskæftigelse, arbejde og uddannelse	9

Indledning

Rudersdal skal være landets bedste bo-kommune. Det betyder også, at vi sammen skal udvikle landets bedste psykosociale rehabiliteringsindsatser, så borgere i Rudersdal Kommune med psykiske vanskeligheder får de bedste muligheder for at komme sig og leve selvstændige og meningsfulde liv.

Forord

Vi ønsker på baggrund af vores positive erfaringer at tage afsæt i de samme faglige tilgange og metoder, som den nuværende udviklingsplan 'Visioner og Mål for den psykosociale indsats 2012 - 2022' bygger på. Samtidig vil vi stille skarpt på en ny og yderligere ambitiøs måde at styrke de recovery understøttende indsatser.

Målet er endnu bedre muligheder for, at borgere i Rudersdal Kommune kan komme sig fra psykiske vanskeligheder ved, at borgere og medarbejdere udvikler og øger samarbejdet med hinanden, med lokalsamfundet og frivilligsektoren og med interne og eksterne samarbejdspartnere.

En del af ambitionen handler om at indgå i partnerskaber med eksterne organisationer fra civilsektor, region og nabokommuner for ad denne vej at kunne skabe tilbud sammen om fx peeruddannelse, deltagelse i frivillige fællesskaber, beskæftigelse, uddannelse, recovery orienteret undervisning og adgang til et meningsfuldt hverdagsliv i lokalsamfundet.

Udviklingsplanens målgruppe er medarbejdere og ledere i Socialområdet og alle borgere med psykiske vanskeligheder i Rudersdal Kommune og spænder dermed meget bredt fra borgere, som er i risiko for at udvikle psykiske vanskeligheder til borgere, hvis hele liv er svært invalideret af komplekse psykiske vanskeligheder.

Baggrund

I juni 2012 godkendte Social- og Sundhedsudvalget i Rudersdal Kommune 'Visioner og Mål for den psykosociale indsats 2012 - 2022'. Siden da har Socialområdet arbejdet med implementeringen af psykosociale rehabiliteringsindsatser, som er baseret på recovery orientering.

I vinteren 2017/2018 har borgere, medarbejdere og ledere gennem fælles dialoger evalueret 'Visioner og Mål for den psykosociale indsats 2012 - 2022' og konstateret, at vi er kommet langt med udviklingen af en recovery orienteret indsats i Rudersdal Kommune.

Vi har udviklet en psykosocial rehabiliteringsindsats, som skaber gode muligheder for, at borgere i Rudersdal Kommune kan komme sig fra psykiske vanskeligheder og leve selvstændige og meningsfulde liv.

Evalueringerne peger også på områder, hvor vi med fordel kan sætte fokuseret ind og gøre det endnu bedre. Som motor for den videre udvikling af det psykosociale område i Rudersdal Kommune ønsker vi derfor at få formuleret en ny udviklingsplan, som bygger på både vores hidtidige erfaringer og nye bidrag fra borgere, medarbejdere, interne og eksterne samarbejdspartnere og interessenter.

“Jeg har fundet tro på, at jeg kan finde en vej.”

(Borger i de psykosociale indsatser)

Socialområdet inviterede derfor borgere, medarbejdere, andre områder, Handicaprådet, frivillige og øvrige samarbejdspartnere og interessenter til en workshop i marts 2018, hvor vi sammen identificerede og udfoldede vigtige indsatsområder i videreudviklingen af de psykosociale rehabiliterings-indsatser her i Rudersdal Kommune.

Deltagerne i workshoppen kom med mange værdifulde bidrag til det videre arbejde med udviklingen af de psykosociale indsatser. De indsatsområder, som blev identificeret på workshoppen, danner afsæt for denne udviklingsplan.

Det faglige fundament

I Socialområdet stræber vi efter, at alt vores arbejde hviler på et vidensbaseret grundlag. På tilsvarende vis ønsker vi i Socialområdet at arbejde innovativt med løsninger, som skaber merværdi for borgere, kommune og lokalsamfund. At arbejde vidensbaseret og innovativt betyder, at vi tænker nyt samt opsøger og bruger ny viden i respekt for nuværende værdifulde metoder og indsatser.

De psykosocialt rehabiliterende indsatser i Rudersdal Kommune hviler på tre ben:

1. Forståelse af psykiske vanskeligheder
2. Recovery og psykosocial rehabilitering
3. Samskabelse

“ For mig betyder det rigtig meget at kunne være noget for andre – at kunne hjælpe andre.”

(Borger i de psykosociale indsatser)

Forståelse af psykiske vanskeligheder

Alle mennesker kan rammes af psykiske vanskeligheder. Hvis den enkelte ikke er i stand til at modtage den nødvendige støtte eller hvis den nødvendige støtte ikke er til rådighed fra de relevante parter, kan psykiske vanskeligheder udvikle sig til langvarige og fastlåste tilstande - psykosociale handicap. Psykiske vanskeligheder er ikke kroniske sygdomme. Psykiske vanskeligheder opstår i sammenhæng med den historie, de sociale omstændigheder og de erfaringer, det enkelte menneske har og den enkeltes aktuelle livssituation. Psykiske symptomer kan forstås i relation til disse sammenhænge - i et helhedssyn.

Recovery er den proces eller rejse, som det enkelte menneske foretager for at komme sig fra psykiske vanskeligheder. Recovery er en proces, som udspilles i sociale sammenhænge og gør mennesker i stand til at leve, arbejde, lære og deltage fuldt ud i deres samfund.

Psykosocial rehabilitering er den indsats, som medarbejdere kan tilrettelægge for at fremme mulighederne for et menneskes recovery proces. Det indebærer både adgang til udvikling af personlige kompetencer og adgang til værdsatte roller i betydningsfulde fællesskaber.

Recovery og psykosocial rehabilitering

Mennesker kommer sig fra psykiske vanskeligheder. Det hedder også recovery. Det er forskningsmæssigt velunderbygget viden, som alle medarbejdere og borgere i Socialområdet i Rudersdal Kommune har og som nye bliver præsenteret for. Det er denne viden, der er udgangspunktet for de indsatser, som vi udvikler sammen, med sigte på at understøtte den enkelte borgers recovery proces.

Nogle mennesker kommer sig og har ingen psykiske symptomer længere, andre kommer sig og lærer at mestre de psykiske symptomer. At komme sig handler ikke om at blive rask eller helbredt, men handler om at skabe sig et godt liv.

Et godt liv er forskelligt defineret fra et menneske til et andet, men det vil for de fleste fx sige et liv med meningsfuldt indhold, positiv identitet, håb og tro på fremtidens muligheder - en tilværelse med det enkelte menneske selv i førersædet.

Når vi støtter borgere i at komme sig fra psykiske vanskeligheder, så gør vi det gennem en psykosocial rehabiliteringsindsats.

Vi ved, at recovery processer er personlige og individuelle processer, som udspiller sig i sociale sammenhænge. Når borgere og medarbejdere udvikler indsatserne sammen, så skal der altså både være muligheder for at udvikle sine personlige kompetencer og mulighed for adgang til værdsatte roller i et meningsfuldt hverdagsliv i det omgivende samfund. Adgang til uddannelse, arbejdsliv, fritids-liv, sociale netværk, familieliv og nære relationer er forudsætninger for, at mennesker får muligheder for at komme sig fra psykiske vanskeligheder.

At have adgang til værdsatte roller er et væsentligt element i processen med at komme sig, og de offentlige tilbud kan ikke i tilstrækkelig grad skabe denne adgang alene. Medarbejdere og borgere må sammen række ud til civilsamfundet og samarbejde om at skabe adgang til det almindelige hverdagsliv i lokalsamfundet.

Samskabelse

Forskning i recovery orienterede praksisser gennem de seneste år viser, at vil man udvikle den psykosociale rehabilitering i en mere recovery orienteret retning, er det ikke tilstrækkeligt at understøtte de individuelle aspekter af recovery processen.

Det er også nødvendigt at støtte borgerne i at skabe kontakt til nye steder, nye netværk og nye relationer, og det kræver at der åbnes for fællesskaber i civilsamfundet. Her får de offentlige indsatser brug for at række ud over sig selv og producere velfærden sammen med omkringliggende civile partnere.

Samskabelse betyder, at borgere og medarbejdere sammen skaber de relevante løsninger og indsatser og samarbejder med civile partnere i lokalsamfundet og eksterne partnere og interessenter om det.

Offentlig og civil samskabelse af velfærd kan supplere - men ikke erstatte - det fagprofessionelle sociale arbejde. Samskabelsen kan betyde endnu bedre løsninger og flere muligheder til borgere med behov for at komme sig fra psykiske vanskeligheder.

“Jeg har fået hjælp til at tage ansvaret for mit eget liv tilbage, og det har jeg faktisk fået det rigtig godt af”

(Borger i de psykosociale indsats)

Forskning fra mange steder i verden viser os, at der er bestemte ting, som fremmer recovery - menneskers muligheder for at komme sig fra psykiske vanskeligheder. Forskellig forskning peger på ensartede elementer som er betydningsfulde for, at mennesker kan komme sig fra psykiske vanskeligheder. *CHIME* er en valideret ramme for personlig recovery og indeholder 5 elementer:

Forbundethed, som handler om at have adgang til forskellige relationer både de helt nære personlige relationer og relationer af mere social karakter fx arbejde, uddannelse og et aktivt fritidsliv. Der er tale om adgang til nærende og opbyggende relationer, som både kan bryde den personlige isolation og give en oplevelse af forbundethed med det omgivende samfund. Det handler bl.a. om deltagelse i betydningsfulde fællesskaber.

Håb og optimisme, som handler om at finde håb for sig selv og kunne tro på sine egne muligheder for en positiv og tilfredsstillende fremtid.

Identitet, som handler om at opbygge en positiv identitet gennem adgang til værdsatte roller fx som forælder, kæreste, ven, kollega eller studiekammerat. Der er brug for at kunne træde ind i andre roller end den som 'psykisk syg' eller 'afhængig af hjælp', for at kunne opbygge en positiv identitet og overvinde de psykiske vanskeligheders negative konsekvenser.

Mening, som handler om at finde mening og formål med sin egen tilværelse.

Empowerment, handler om at finde og udøve selvstændig handlekraft og tage magten over egen tilværelse tilbage. I det psykosociale område taler vi om vigtigheden af, at borgeren kan indtage 'aktørrollen' og herigennem få udfoldet sine personlige potentialer.

“ At kunne deltage i recovery-cafeer, styregruppen, Ressourcebanken, Bro til hverdagslivet – det er på sin vis skridtet videre for mig fra Aktivitets- og Kompetencecentret.”

(Borger i de psykosociale indsatser)

“ Jeg har ikke været indlagt, siden jeg startede som frivillig peer-støtte, og jeg er nu i gang med udfasning af min behandling. Jeg har rykket mig helt vildt både personligt, fagligt og psykisk, og nu har jeg bedt om at blive indstillet til flexjob. Jeg har fået troen på, at jeg kan komme tilbage til arbejdsmarkedet ret snart. Det er virkelig stort for mig.”

(Frivillig peer i Bro til hverdagslivet)

Indsatsområder

Borgere, medarbejdere, ledere, interne og eksterne samarbejdspartnere og interessenter har gennem evalueringer og den afholdte fælles workshop i marts 2018 peget på 3 væsentlige indsatsområder, som den videre udvikling af den psykosociale indsats i Rudersdal Kommune med fordel kan fokusere på.

1. Sammen ad nye vej mod fællesskaber
2. Sammen ad nye veje mod frivillighed
3. Sammen ad nye veje mod beskæftigelse, arbejde og uddannelse

Det er indenfor disse 3 indsatsområder, at målsætninger for videreudviklingen af det psykosociale område skal udfoldes.

Sammen ad nye veje mod fællesskaber

Vi skal bygge bro til aktiv deltagelse i lokalsamfundet. Det er i fællesskaber, at mennesker kommer sig fra psykiske vanskeligheder. Der er brug for nem og ubesværet adgang til fællesskaber, hvor mennesker bliver forbundet med det almindelige samfundsliv og øger mulighederne for at komme sig. Sociale netværk, kultur-, forenings-, fritidsliv, frivillighed, arbejde, gruppeforløb, kursusdeltagelse og uddannelse er eksempler på fællesskaber, som kan give adgang til værdsatte roller og skabe forbindelse til det almindelige samfundsliv.

Fællesskaber skal forstås i meget bred forstand. Der skal både være muligheder for at deltage i de etablerede fællesskaber så som højskoleliv og foreningsliv, men også adgang til fx virtuelle fællesskaber.

Når borgere har et hverdagsliv med deltagelse i fx badmintonklubben, fungerer som undervisere på fælles forløb eller deltager i sociale arrangementer i Ressourcebanken, så er det eksempler på at gå ad nye veje mod fællesskaber.

Sammen ad nye veje mod frivillighed

Vi forstår frivillighed som det, at frivillige gør noget sammen med nogen andre, som begge parter får værdi ud af, og som samtidig øger den sociale kapital i nærmiljøet.

Vi vil samarbejde med de frivillige indsatser om at bygge broer til frivillighedsområdet og dermed adgang til værdsatte roller for borgere med psykiske vanskeligheder. Vi har brug for tætte samarbejdsrelationer for at kunne skabe den nødvendige adgang til deltagelse i frivillige initiativer. Socialområdet kan byde ind med ressourcer fx i form af medarbejdere og skabe muligheder sammen med frivillige instanser, som giver værdi til alle parter.

Medarbejdere, som har netværk i frivillighedsområdet bliver vigtige partnere. Som medarbejder er opgaven ikke alene at skabe værdsatte roller i de psykosociale indsatser, men også at skabe broer, som borgerne kan gå ad til værdsatte roller i lokalsamfundets frivilligindsatser.

Vi vil samarbejde med de almene fællesskaber, som arbejder for mangfoldighed og deltagelse for alle med og uden psykiske vanskeligheder.

Når borgere fx fungerer som frivillige peers, som tovholdere på frivillige recoverycafé forløb eller stiller op til Frivilligbørsen i Rudersdal, så er det eksempler på at gå sammen ad nye veje mod frivillighed.

Sammen ad nye veje mod beskæftigelse, arbejde og uddannelse

Tættere kobling mellem Beskæftigelsesområdet og Socialområdet og et fælles mind-set om recovery er nødvendigt, hvis vi skal yde en helhedsorienteret indsats med borgerens centrum.

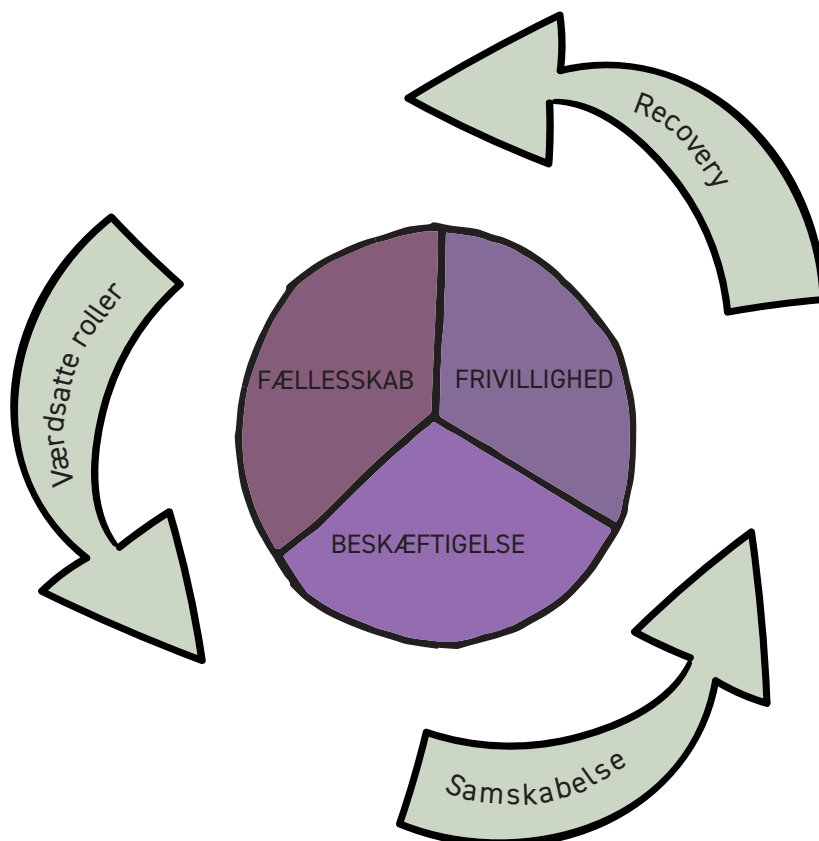
Helhedsorienteret indsats forudsætter bedre kendskab til hinandens lovgivningsmæssige områder, indsatser og tilbud. Og til hinandens målsætninger. Vi skal løfte i samlet flok for at give borgerne adgang til værdsatte roller og til at komme sig.

Der er brug for fleksibel adgang og støtte til beskæftigelse og uddannelse. Vi vil samarbejde med interne og eksterne partnere om at skabe alternative adgange til beskæftigelse i fx frivillighed eller socialøkonomiske virksomheder. Som små trin på stier og veje, der kan føre til arbejdsmarkedsparathed eller uddannelsesparathed.

Vi kan bidrage med mere oplysning om og kendskab til psykiske vanskeligheder til fx jobcenteret, det lokale erhvervsliv og på uddannelsesinstitutioner.

Når borgere gennem fx arbejde som frivillige peers får mod på at søge om fleksjob, at søge ansættelse som recoverymentor eller at påbegynde en uddannelse, så er det eksempler på at gå sammen ad nye veje mod beskæftigelse, arbejde og uddannelse.

Samlet set kan 'Sammen ad nye veje' visuelt fremstilles således:

““ Det er det, at man er flere, som er det vigtige. Man føler en energi, når man går sammen i en gruppe. Og det er det, recoverycafeerne handler om. At komme ud og være sammen med andre og mærke det der boost. Der var en deltager, som sagde: "Ej, jeg er simpelthen så glad, for nu begynder jeg at tro på, at der er en mulighed for mig også."

(Frivillig tovholder for recoverycafe)

““ Fremadrettet er der brug for mere sammenhæng og koordinering med jobcenteret – især nu hvor det er blevet så svært at få en førtidspension."

(Borger i de psykosociale indsatser)

